

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

EEN BEETJE KENNEN.

"Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja, dodelijk is het, wie zal het kennen?"

Jeremia 17:9

Stel u voor ogen: Jakob in de tent van vader Izak. "Zijt gij nu al terug, mijn zoon?" "Ja, vader, omdat de Heere mijn weg voorspoedig heeft gemaakt". "Nader tot mij, mijn zoon, dat ik u betaste". En Jakob met de kleren van zijn broer Ezau aan en met geitenvellen om zijn armen en om zijn hals werd door de blinde Izak betast. Straks zegt Ezau: "is het niet omdat men zijn naam noemt Jakob, dat hij mij nu twee reizen heeft bedrogen" Ja-Jakob die naam betekent: bedrieger. Zo is hij; zo is zijn hart. God spreekt. Jeremia Zijn profeet hoort. 't Gaat over Israël, het volk dat uit Jakob is voortgekomen. Zeker- het is het verbondsvolk. Door God gunstig uitverkoren tot Zijn erf en lot. Echter- het is het zondige en afgodische Israël. God betuigt door Jeremia: "vervloekt is de mens die zijn vertrouwen niet stelt op de Heere", en: "gezegend die mens die op de Heere vertrouwt". Na die woorden komt ons tekstwoord. Dat woord is een uitspraak over het hart. Het hart van Israël. Het hart van elke Israëlliet. Het hart van ieder mens, en dat zonder uitzondering. Dus ook het hart van u en van mij.

Daarvan wordt gezegd dat het arglistig, bedrieglijk is. Het woord hier gebruikt heeft verwantschap met de naam Jakob. Dus ons aller naam is Jakob - bedrieger. Geef er acht op: God zegt dit. God noemt ons zo. Hier is Gods oordeel over u en over mij. We hebben een hart dat arglistig, bedrieglijk is. Neen - zo heeft God ons niet gemaakt. God heeft ons goed en naar zijn evenbeeld geschapen. We zijn zo

geworden door eigen schuld, door ons moedwillig verlaten van de Heere. We zijn zo verdorven geworden dat we een arglistig, en bedrieglijk hart hebben. Ons binnenste deugt niet meer, en dat kan naar buiten treden. Dan komen er de daden van arglistigheid en van bedrog. 't Wordt uiteindelijk heel scherp in de tekst gezegd: niets is zo bedrieglijk als 's mensen hart. Wat ook kan bedriegen ons hart gaat daarin boven alles uit. God Zelf houdt hier ons ons portret voor. Zo zijn we dus. We bedriegen onze medemens. We bedriegen onszelf, en we proberen ook God te bedriegen. Nog meer wordt van ons hart gezegd. Het is ook dodelijk. Daarmee wordt bedoeld dat ons bedriegelijke hart zoveel onheil kan aanrichten. Het kan levens verwoesten, verderven, ten onder doen gaan. Ja - het leven van onszelf of het leven van anderen. 't Is met ons zoals Paulus dat zegt in Romeinen 3: "allen zijn afgeweken...hun keel is een geopend graf; met hun tongen plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hun lippen...". 't Is zeer wel mogelijk dat u protesteert. Zijn er dan geen eerlijke mensen meer, mensen waar je op aan kunt? Gelukkig wel. Daar is algemene genade. Maar het gaat nu over ons hart. De humanistische trek om Adams val te loochenen zit er zo in. Wij zouden ons hart kunnen verbeteren en veranderen. Als een mens maar wil. We zouden het vermogen daartoe hebben. Evenwel - Gods Woord is zo eerlijk. Dat Woord zegt ons precies wie wij geworden zijn. Onze naam wordt genoemd, en die is Jakob. De tekst besluit met die vraag: "wie zal het kennen?" De Grieken in het verleden spraken bij de ontmoeting van elkaar: "ken uzelf". Echter - dat is nu het grootste probleem voor ons. We kunnen menen dat

we een ander kennen, we kunnen denken dat we onszelf kennen. Maar dat is niet waar. Ons kennen is slechts oppervlakkig kennen. De diepten en de verborgenheden van ons hart zijn zo dat wij het zelf niet kunnen kennen. U kunt nog zo zeggen: "ik ga al zoveel jaren met die ander om, ik ken die ander helemaal. 't Zelfde kunnen we van onszelf zeggen. Er is er slechts Een Die onze harten kent en doorgrondt. Dat is God. God, Die een ieder geeft naar zijn wegen en naar de vrucht van zijn handelingen. Hij prikt door alle schijn heen. God Die de rechtvaardige Rechter is.... Weet u wat zo'n groot wonder is? Wel - dat God Zijn enige Zoon heeft gegeven om nu zulke mensen zalig te maken. Wat een wonder is het dat de Heere Jezus Zijn bloed, Zijn leven heeft gegeven om zulke mensen te redden, te verlossen. In welke diepte is Hij geweest. O dat kruis op Golgotha. Al Gods baren, al Gods golven over Hem heen. Op Hem de vloek en de toorn die ons toekomt. Door Hem, in Hem is God Jakobs God geworden! Bent u, wordt u stukgebroken door die liefde. Nu hoeft geen enkele Jakob te wanhopen! Geen enkele Jakob moet nu nog luisteren naar de grootste bedrieger: satan!

Al Gods kinderen gaan toch, ondanks die vraag: "wie zal het kennen", zichzelf een beetje kennen. Ze gaan zich kennen als arglistig en bedrieglijk. Laat ik het zo zeggen: ze gaan zichzelf zo kennen dat ze geen houvast meer in zichzelf zoeken en vinden, maar buiten zichzelf in het kruis, in de Heere Jezus, in het Woord, in de belovende God. Ze worden bang voor zichzelf. Ze weten dat ze zichzelf zo maar kunnen bedriegen. Ze gaan vragen aan de Heere: "doorgrondt Gij mij, is er een schadelijke weg, leidt mij op de eeuwige weg. Waarlijk - de Heilige Geest leert ons onszelf een beetje te kennen!

Ds. v.Z.

Van de administratie

We ontvingen in de afgelopen 3 weken voor de school in Dundas van de Chr. Geref. Kerk van Scheveningen f 894,- als opbrengst van de gehouden kollekte. Voor ons blad werd f 195,- aan giften ontvangen terwijl we 4 nieuwe abonnees konden inboeken. Voor dit alles weer hartelijk dank, ook namens het bestuur van de Rehobothschool, voor de gehouden kollekte.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Telefoon 0172-474202. Postbank 704350.

Van de redactie

Inhoud.

Ds. H. van der Ham schrijft opnieuw over wijlen ds. F. Bakker, ds. H. Polinder zet zijn serie voort over Matthew Henry en ds. Slagboom over het lied van Debora. U treft een verslag aan van de afscheidsdienst van ds. P. den Butter van Driebergen geschreven door ds. M.J. Kater.

Middelharnis.

D.V. donderdag 22 augustus aanstaande bevestiging van ds. P. den Butter door drs. A. Baars en intrede van ds. P. den Butter in het kerkgebouw van de

Hervormde Gemeente aan de Ring te Middelharnis. De dienst vangt aan om 19.30 uur.

Ontmoetingsdag Bewaar het Pand.

D.V. zaterdag 14 september in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Kampen.

Verschijningsdata Bewaar het Pand.

Nr. 16 donderdag 29 augustus, nr. 17 donderdag 12 september en daarna D.V. weer gewoon elke veertien dagen. De copy dient uiterlijk de donderdag voor de verschijningsdatum op het redactie-adres binnen te zijn.

AvH.

Het lied van Debora (8)

Vloekt Meroz.

Debora heeft gezongen van de strijd en overwinning. Het was de kern van het lied, waarom het in het geheel gaat. Een machtig leger moest het verliezen van het zwakke leger van Israël. Kwam alleen omdat de Heere meestreed. Hij deed alles medewerken ten goede. In bijzondere woorden hoorden we door de inspirerende Heilige Geest daarvan getuigen.

Tegen het einde zingt Debora nog wat er gebeurd is in onmiddellijke aansluiting aan de strijd en overwinning. Aan twee zaken wordt aandacht gegeven: heel kort aan de afwijzende houding van Meroz en uitvoerig aan de medewerking van Jael.

We kunnen hier weer zeggen: 't gaat niet enkel om de historische feiten. Die zijn uiteraard echt gebeurd. Echter ze vinden hier een plaats in de boodschap, die met dit lied gegeven wordt. Heel het lied is prediking tot het volk van Israël, tot allen die in welke tijd ook op het erf van de Kerk des Heeren leven. Tegen het einde wordt die prediking indringender, is er de toespitsing van vloek en zegen. In twee voorbeelden worden die voorgesteld. Zo komt tot ons de indringende vraag hoe wij persoonlijk staan ten opzichte van de strijd, die de Heere eist en werkt door Zijn genade.

Het is goed om afzonderlijk naar beide te luisteren. Het eerst naar de vloek over Meroz:

"Vloek Meroz, zegt de Engel des Heeren, vloekt haar inwoners geduriglijk, omdat zij niet gekomen zijn tot de hulp des Heeren, tot de hulp des Heeren met de helden". (Richteren 5:23)

Een ernstige zaak.

We kunnen noch mogen voorbijgaan aan de diepe ernst, die uit dit woord spreekt. De vloek wordt immers verkondigd aan Meroz. Het gebeurt op een aparte manier. De hoorders worden door Debora opgewekt om deze stad te vloeken. Ondertussen laat zij ook uitkomen dat ze dit niet op eigen gezag doet. Het bevel des Heeren staat er achter. We kunnen het lezen in de woorden: "zegt de Engel des Heeren." Dat dit meer betekent, hopen we nog te zien, maar toch zeker, dat hier de Engel spreekt, Die eenswezens is met God. De Heere vervloekt en dat is wel een ontzettende zaak! Het woord alleen is al met zo grote ernst geladen. Vloeken wijst op een verbroken verhouding. Dat doet de Heere zo maar niet. Hij doet het tegenover de zegeningen, die Hij eerst geopenbaard, geschonken heeft. Zo was het in het eerste paradijs. Zo is het ook na de val, tegenover het betoon van Gods goedertierenheid. Er was moedwillige ongehoorzaamheid. Zijn woord werd verworpen. Zijn waarschuwend roepstemmen werden versmaad. De straf kan niet uitblijven. Vloeken is hier overgeven aan het oordeel, verbannen worden, uitgestoten worden. De ernst wordt onderstreept door de herhaling. Dat is niet alleen een dichterlijke wijze van zeggen. Het is meer. Het bekrachtigt de dreiging. Daarbij moeten we ook denken aan "vloekt...geduriglijk". Eigenlijk staat er "vloekt-vloekend". Die manier van zeggen kan wijzen op de duur van de vloek, ook op de kracht ervan. We kunnen gerust aan het laatste denken, zo erg is het! Er een duidelijk bewijs voor de ernst van de vloek.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.

Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op geluidscassette en/of in braille, groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Niemand weet vandaag de stad aan te wijzen die die naam Meroz gedragen heeft. Geen spoor is er in later tijd meer te vinden. "Men kent en vindt haar standplaats zelfs niet meer".

Verschil met anderen.

Er is een duidelijk verschil tussen de benadering van de thuisblijvers en die van Meroz. De Heere laat dit oordeel niet uitspreken over Ruben, Gilead, Dan en Aser. We hebben gezien hoe ze niet op het strijdtoneel verschenen waren, hoewel wel daartoe geroepen. 't Was geen geringe zaak, in tegendeel: de Heere spreekt hen ontdekkend en vermanend toe. Hij laat hen echter niet vloeken. Ook valt het op, dat die thuisblijvers als stammen Israëls erkend blijven. Ze worden nog aangesproken in Gods lankmoedigheid. "Waarom bleef jij zitten?" Ze worden niet afgeschreven. Dat wordt Meroz wel. Men heeft vanouds willen "verklaren" uit het verschil in woonplaats tussen de thuisblijvers en de burgers van Meroz. Het zou dan zo zijn geweest, dat Meroz veel dichterbij het slagveld gelegen heeft dan de plaatsen, waar Ruben enz. woonden. De kanttekenaren van Statenvertaling nemen dat aan, zoals blijkt uit, wat zij zeggen over de ligging van Meroz: "Een stad of landstreek nabij de beek Kison, niet ver van de plaats, waar de slag geschied is, aan de Zuidelijke grenzen van Issaschar". Ze konden uiteraard ook niet zeggen, waar dat precies was. Anderen hebben dit nog wat anders uitgewerkt door te denken aan een stadje in een nauwe pas, waarlangs de voortvluchtige Kanaänieten wegvluchten. Daarbij moeten we aantekenen, dat er dan ondertussen een andere aanleiding genoemd wordt, waarom Meroz zulk een hard oordeel kreeg boven de anderen n.l. het verschil ook in de tijd. Het zou dan zo zijn dat Meroz na de strijd geweigerd zou hebben hulp te bieden aan de Israëlieten. De burgers zouden uit vrees voor hun eigen lijf de vluchtende vijanden hebben laten gaan. Nog verder gaat de veronderstelling dat er zelfs verraad in het spel geweest zou zijn, dat de vijand door de burgers van Meroz binnen de poorten van de stad ontvangen is. Om het geheel te besluiten: men denkt aan de mogelijkheid dat de Heere op deze wijze ook het oordeel, de vloek over Meroz zou hebben uitgevoerd door de stad met de vijanden te laten verdelgen door het leger van Israël. We hebben hier te maken met veronderstellingen, die men uit het verband meent op te kunnen maken. Er

is veel in dat aannemelijk is, zoals de plaats van dit stadje in de buurt van het slagveld. Toch lijkt het me beter om vanuit de tekst zelf iets te zeggen. Die moet toch zeker spreken!

De zonde van Meroz.

De Heere vervloekt vanwege de zonde. Hier wordt de zonde van Meroz genoemd". Omdat ze niet gekomen zijn tot de hulp des Heeren, tot de hulp des Heeren met de helden.." Er is ook een ander aspect in onze tekst, waarin die zonde uitkomt. De Engel des Heeren spreekt hier. Die Engel was in de strijd betrokken! Daarin komt de zonde des te meer uit. Wat betekent eigenlijk het -niet-komen-tot de hulp des Heeren? Het wil niet zeggen, dat de Heere op een of andere manier de hulp van het volk nodig zou hebben. Hij is geen God, Die van mensenhanden gediend wordt "als iets behoevende, also Hij Zelf alleen het leven en de adem en alle dingen geeft". In het niet komen tot hulp van Israël kwam het uit, dat zij niet kwamen tot de hulp des Heeren. 't Ging om de hulp, die de Heere bevolen en beschikt had. In heel de strijd tussen Israël en de Kanaänieten was het om de Heere te doen. 't Is Zijn zaak, 't raakt Zijn eer. Het was geen vrijblijvende zaak, als het volk terzijde bleef. De Heere kon dat niet gedogen. Temeer spreekt dat, als het dichtbij geopenbaard is, zoals bij Meroz. We krijgen nu het andere aspect, dat hier uitkomt n.l. van de Engel des Heeren. Die Engel wordt in dit verband genoemd. Hij spreekt tot het volk als Degene, Die daar recht op heeft. We kennen de Engel des Heeren in het Oude Testament. In Hem verschijnt God Zelf. Hij is de ongeschapen Engel, de Zoon van God in een bepaalde gestalte. Opvallend is het dat we juist in het boek Richteren meer dan eenmaal van de Engel des Heeren lezen. Eenmaal is deze Engel al verschenen bij het begin van de Richtertijd. Laten we denken aan Richteren 2:1-5. Daar verscheen die Engel aan het vergaderde volk te Bochim. Het ongehoorzame volk wordt aangeklaagd. Het had immers niet geluisterd naar het bevel des Heeren om de volken van Kanaän te verdrijven. Integendeel, Israël had zich op meer dan een plaats verbonden aan die afgodische volkeren. Vreselijk is de aanklacht, door de Engel des Heeren bekend gemaakt. De Heere zal hen bezoeken met Zijn oordelen. Zij lieten die volkeren zitten, zij zullen met de volkeren gestraft worden! In die bekendmaking

van dat oordeel is nochtans Gods lankmoedigheid. Hij roept erin tot inkeer, opdat het volk zou buigen onder Zijn Woord en Zijn straf. Langs die weg zou het weer genade ontvangen en de strijd weer strijden tegen hun vijanden. En dat is nu gebeurd! God heeft door het woord van Debora weer bekering gegeven. Hij heeft opnieuw Zijn gunst geschonken. De Engel des Heeren was weer aan de zijde van Israël geopenbaard. Hij was aan de spits van het volk gekomen en had de strijd gestreden. Hij was de Vorst des Heeren geweest, door Wie dat onmachtige volk overwonnen had. Het was alles niet anders dan door de hernieuwde betoning van Gods genade gebeurd. Zie nu de zonde van Meroz. Van dichtbij hadden de inwoners het op kunnen merken, hoe groot Gods ontferming was. De Heere had het weer opnieuw opgenomen voor het volk. Sisera's leger was verschrikt en weggevlucht. Meroz had er niet op gelet! Meroz was bewust voorbijgegaan aan de openbaring van Gods onverdiende goedheid. Ze hadden hun eigen volk miskend. Ze hadden de Heere miskend. Ze geloofden niet dat God in dit alles sprak. Ze lieten het uitkomen dat ze, hoewel zelf Israëlieten, kozen voor de heidenen en hun afgoden. Ze kwamen in verharding en onbekeerlijkheid uit tegenover de Heere en de openbaring van Zijn onverdiende goedheid.

Ook vandaag.

Laten we er niet aan voorbijgaan, dat ook in de Nieuw-Testamentische bedeling dit Woord met ernst blijft spreken. Voor velen lijkt het wel een afgedane zaak te zijn om nog van de vloek te getuigen."Jezus is immers gekomen en heeft de vervloeking van de zondaar op Zich genomen. Hij heeft daarvoor betaald en die weggenomen. We zijn bevrijd van de vloek. In zo'n situatie zijn we terechtgekomen. Zo wordt het aan ieder verkondigd. We moeten het geloven en dan is het in orde". Zo wordt het niet zelden in de prediking gezegd. Echter juist in de bedeling, waarin wij leven, moet met des te meer klem de ernst van de vloek op de zonde gebodschapt worden. "Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking: Maranatha". Juist tegenover Hem, tegenover de prediking van Hem als Degene, in Wie alles uit vrije genade te vinden is, is het des te erger in ongehoorzaamheid en verharding geen acht te geven op de zo grote zaligheid. Hoe meer

arbeid er aan ons besteed wordt, hoe dichter we zijn bij de zuivere bediening van zonde en genade, hoe groter onze verantwoordelijkheid. Meroz is daarin een waarschuwend voorbeeld. Zalig-worden is enkel vrije genade. Beking is Gods werk. Toch...de Heere strekt Zijn Handen nog uit tot arme zondaren, nodigt en vermaant om tot Hem te komen, opdat ook de rechte strijd gestreden zou worden. Ga dan nog met uw harde hart tot de Heere, smee Hem om licht en waarheid. Hij wil het nog schenken in de tijd der beking. Wat een genade voor die hier zichzelf ontdekt in het schijnende licht van Gods Geest: de Engel des Heeren spreekt hier. Hij heeft de

vloek weggedragen voor vloekwaardigen. Dan blijven we niet vreemd aan de strijd van binnen tegen de zonde. Dan blijven we ook niet vreemd aan de strijd vandaag tegen alle vijanden. Dan is er uitzicht omdat we het zelf niet behoeven te volbrengen. Met die Engel des Heeren aan de spits krijgen we moed en kracht, ook vandaag. Die hier de strijd strijden, zullen eenmaal boven de strijd worden uitgeheven. Dan is de vloek voor eeuwig voorbij. In het Nieuwe Jeruzalem, waarvan het geldt: "En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn".

D. Slagboom

Ds. F. Bakker 1919 - 1965 (4)

Het heeft zeker zijn nut onze aandacht te vestigen op het leven en de prediking van voorgangers die onze kerken hebben mogen dienen. Ja, de heilige Schrift wekt er zelf toe op, waar we immers lezen in de Hebreënbrieff: "Gedenkt uwer voorgangeren, die u het Woord Gods gesproken hebben, en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst hunner wandeling." Zij spreken nog nader nadat zij gestorven zijn. We hebben reeds enkele stukjes geschreven over het leven en werk van wijlen ds. F. Bakker. Zo heel veel bijzonderheden zijn van hem niet bekend. Hij hield zeker niet van meer dan gewone aandacht voor zijn persoon. Het ging hem om de boodschap en die had hij. Dat is wel gebleken. Ja, hij had een woord voor jong en oud, bekeerd en onbekeerd. Wat opvalt is de liefde die je erin proeft. Dat kwam uit zijn hart.

Onbekeerden

De vorige keer hebben we gehoord dat hij een woord had voor de jeugd. Nu een woord voor de onbekeerden. Ds. Bakker sprak uit psalm 40 : 3a - "Hij heeft mij uit een ruisende kuil, uit modderig slijk opgehaald." Het klonk: De dichter van deze psalm is zijn verleden niet vergeten. Dat mag ook niet. Want door de herinnering aan wat een kind van God in zichzelf geweest is, wordt hij klein gehouden, opdat God verheerlijkt zal worden. Deze dichter vergelijkt zijn verleden met iemand, die is neergedaald in een ruisende kuil. Zo was zijn toestand voordat God naar Hem omzag....We verkeren in de macht van het verderf. Die kuil is te diep om jezelf daaruit te verlossen.

Tenzij we worden opgetrokken met koorden van Gods goedertierenheid. Maar dat is God niet aan ons verplicht en dat wordt ook de beleving. Hierbij kunt ge nooit genoeg stil staan, onbekeerde zondaar. Wordt toch eens werkzaam met uw verloren toestand buiten genade. Vraag toch eens aan de hemel om een inzicht van uw eigen ongeluk. Want het staat er niets beter voor met u dan het hier wordt beschreven. Hoe kunt ge nog rust hebben in deze kuil! Het is niets anders dan blindheid. Geloof toch, dat ge blind voor uzelf zijt en smee de Heere om twee ogen er bij, opdat ge zien moogt. Want ge zijt aan het zinken. Wie dat ziet, kan niet meer rusten. Hij moet geholpen worden. En o wonder, dat kan nog. Het kan nog bij God. Of eigenlijk moet ik zeggen, dat het bij God ook niet kan, want de Heere is recht, en het is naar het recht dat een zondaar verloren gaat.

Het kan dus bij God ook niet. Maar ziet, Zijn enig geliefde Zoon heeft God geschonken, en die Zoon schonk Zichzelf om even diep in die kuil neer te dalen als de mens was gevallen, zodat het toch bij God kan om Christus' wil. Het koord der liefde, waarmee de verlorenen worden opgetrokken, dat is Christus. Door de genade in Christus mag de psalmdichter zeggen, dat hij is opgehaald. Dat kan hij nooit meer vergeten. Hij moet zijn afkomst vertellen om te kunnen zeggen wie God voor hem geweest is.

Bekommerden

Het treft ons dat ds. Bakker duidelijk ook een woord had voor de bekommerden. Bijna aan het eind van zijn

preek over Genesis 49: 18 en 33 - "Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE!" luidt het. Nu is er ook een bekommerd volk. Tegenwoordig zouden ze er een beetje om glimlachen, want het is een ouderwetse uitdrukking. Een bekommerd volk, wat is dat? Je moet toch geloven en je moet toch aannemen dat God goed is en je zonden vergeven zijn? Dan is het toch wel goed, dan hoef je toch geen vrees voor de dood te hebben?

Maar toch, daar is een bekommerd volk in de kerk des Heeren, en dat bekommerde volk kan soms veel ervaren hebben van de hemel en dat ze toch nog zeggen: "Ik weet het niet." Of het moet anders zijn en dat er onder ons zijn, die menen "klaar te zijn" met wat er gebeurd is. Ik kan het mis hebben, maar ik vrees voor dezen, want aan deze zijde van het graf komen we niet klaar. Er is een bekommerd volk. O, het kan zo donker zijn. Het kan zo gesloten zijn. Geen uitgang en geen doorgang. Dat wil zeggen: een gesloten hart en een gesloten hemel. Ze kunnen zo bedolven raken onder de raadselen, al is het soms maar onder de omstandigheden van het leven. En toch te weten wat er in het verleden gebeurd is, maar ze kunnen het er niet mee doen. Ze vrezen, dat ze tot Kaïn zullen verzameld worden en tot Judas en tot Demas. Ze vrezen, dat ze terecht zullen komen bij de vloekers en de spotters. Dan is er toch nog een kenmerk. Want weet u wat de grootste droefheid is van dat volk? God te missen. En de grootste blijdschap is iets van Gods gemeenschap te ervaren. Als dat waar is geworden, de grootste droefheid en de grootste blijdschap, och, dan kan de duivel dezulken in de hel niet gebruiken. Daar kan de satan niets mee beginnen en de helwaardigen komen juist niet in de hel. Daarom, zalig degene, die zijn helwaardigheid leert beleven. Al kan hij het er niet mee doen, al is het de grond niet, het is toch de weg.

De laatste grond is Jezus, en dat zal alleen maar kunnen zijn, zoals Jakobs laatste woord: "Uw zaligheid." Dat is het enige houvast. "Uw zaligheid, HEERE." Dat wil zeggen: ik heb er niets aan gedaan. Dat moet ge maar leren, dat er niets aan te doen valt. Buiten Jezus geen kerk, geen zaligheid, geen hemel.

O, wat is het dan nodig om buiten Jezus een verloren mens te worden. Dan is het nodig om aan deze zijde ook te leren vragen: "Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE!"

Gods volk

Dominee Bakker had ook veel voor Gods volk. Zo preekte hij bijvoorbeeld eens over de kreupelen in de Schone Poort. U vindt dat in Handelingen 3 : 3 - 9. Drie punten.

De verlamde in de Schone Poort is een beeld van

1. *Ellende*

2. *Verlossing*

3. *Dankbaarheid*

Aan het einde van de preek vroeg hij: Volk des Heeren, heeft de Heere een wonder aan u verricht?

Moogt ge ook spreken van de goedertierenheid Gods? Moet dan geen schaamte op uw aangezicht komen als ge let op de dankbaarheid? En als ge nu bemerkt, dat ge met uw uitreddingen zo bitter weinig bij de Heere terecht komt? Hebt ge dat dan ook nooit eens, dat ge uzelf afvraagt: Zou het bij

mij wel een ware verlossing wezen? Want als de verlossing zaligmakend is gaan we toch in beginsel - daar gaat niets van af - de eer van God zoeken. Dan gaan we toch sterven aan onszelf en aan onze eigen bedoelingen. Dan is het toch om de Heere te doen. En zo niet, dan moet ge dat maar eens eerlijk nazien, wanneer het nooit gebeurt dat ge wel eens eindigen moogt in de Gever en dat ge die gemeenschap niet kunt missen, dat ge nooit eens smaak vindt in de liefdedienst des Heeren, dan moet ge maar eens nazien of uw verlossing niet een beprate verlossing geweest is. Een zaak van theorie. Want de ware wonderen Gods binden aan de Heere om meer van God te ontvangen. Hoe meer liefde, hoe meer het wordt: God heb ik lief, want die getrouwe Heer, hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen. De Heere weet het,

ge hebt niets aan te bieden. De Heere heeft niet een volk, waarvan hij zoveel verwacht, maar Hij zegt: "Mijn zoon, geef Mij uw hart." Dan wordt het toch een liefdedienst, dan wordt het toch een hartedienst en dan hebt ge alles aan te bieden. Die vrucht is dan niet uit u, dat weet ik wel, maar die is dan toch wel uit Christus gevonden. Dan wordt het: Neem mijn leven, laat het Heer', toegewijd zijn aan Uw eer.

Tot zover over de prediking van wijlen ds. F. Bakker. Samenvattend kunnen we opmerken, dat hij Bijbels-bevindelijk preekte. Wat op viel, was de gunning en de liefde tot het verlorene. "Laat u met God verzoenen." Wat waren de zielen hem op het hart gebonden. Hoe kon je dat horen in elke preek.

H. Van der Ham

Matthew Henry (3)

Een belangrijk thema dat in de werken van Matthew Henry steeds naar voren komt is de verborgen omgang met de Heere. Uit zijn geschriften blijkt hoe wezenlijk de verborgen omgang met God voor zijn eigen leven geweest is. Matthew Henry wandelde met God. Deze uitdrukking komen we in het Woord van God tegen. We lezen van Henoch (en ook van Noach) dat hij wandelde met God. Met deze uitdrukking is ook het leven van Matthew Henry getypeerd. De verborgen omgang met God was onmisbaar voor hem om te kunnen werken en te kunnen studeren. We weten van hem dat hijzelf 's morgens vroeg opstond om het aangezicht van de Heere te zoeken. Hij wilde het liefst met de Heere alleen zijn. De binnenkamer was voor Matthew Henry een onmisbare plaats. In augustus 1712 heeft Matthew Henry een drietal preken gehouden over de dagelijkse omgang met God. Hij hield de gemeente voor hoe een oprecht christen dagelijks wandelt met de Heere en de verborgen omgang niet kan missen. De verborgen omgang met de Heere is onmisbaar voor een kind van God. Wanneer de Heilige Geest werkt in het hart van een zondaar, wordt de binnenkamer een plaats die niet meer leeg gelaten kan worden. Wie ontdekt door de Heilige Geest dat hij God kwijt is, gaat Hem zoeken. Het zoeken van de Heere vindt plaats in de eenzaamheid, in de binnenkamer. Daar buigen we onze knieën en daar

roepen we de Naam des Heeren aan. Henry beklemtoont telkens weer de afzondering die nodig is om de Heere te zoeken. We hebben de binnenkamer nodig om alle andere dingen en bezigheden die van minder belang zijn, achter ons te laten en ons bezig te houden met het allerbelangrijkste: het zoeken van God. Verder wijst Henry op het lezen van het Woord van God met stilte en aandacht. De eenzaamheid is bij uitstek geschikt om het Woord van God te lezen en te onderzoeken. Henry kende een grote plaats toe aan het overdenken van het Woord van God. De woorden die God spreekt, moeten overdacht worden opdat ze door de onmisbare werking van de Heilige Geest doordringen tot in onze harten. Het overdenken van Gods Woord is een levende werkelijkheid voor een echte christen. De Heilige Geest wekt immers de honger en dorst naar gerechtigheid van de Heere Jezus. De Heilige Geest ontdekt aan de zonde om plaats te maken voor Christus. Nu, Christus is in het Woord te vinden. Christus laat zich ontmoeten door een zondaar in de weg van het Woord. De Heilige Geest wil het hart openen onder het lezen en overdenken van het eeuwige en krachtige Woord van God. Uiteraard benadrukt Henry ook de prediking van het Woord. Zelf heeft hij altijd zijn preken grondig voorbereid. Maar meermalen stelt hij de gemeente de vraag hoe zij de prediking verwerkt? Henry was er diep van over-

tugd dat een oprechte christen het gepredikte Woord verwerkt in de binnenkamer. In gezinsverband herhaalde Henry de preek met zijn kinderen. Maar het is ook nodig om persoonlijk te overdenken wat de Heere door middel van de prediking heeft laten horen. In de binnenkamer onderzoeken we onszelf aan de hand van het Woord. We smeken de Heilige Geest om Zijn onwederstandelijke kracht om het Woord toe te passen in ons hart en leven. Wanneer Henry die dagelijkse omgang met de Heere benadrukt en daarin het leven van een christen weergeeft, komt de vraag op ons af of wij de verborgen omgang met de Heere kennen? Weten wij wat het is om de Heere te zoeken en te ontmoeten in de binnenkamer? Hebt u en heb jij zo'n binnenkamer waar we ons voor de Heere verootmoedigen en Zijn aangezicht zoeken? Of hebt u daar geen behoefte aan? Wanneer u daar geen behoefte aan hebt, is dat geen best teken. Want zoals een mens niet leven kan zonder te ademen, zo kan een levende christen niet leven zonder zich af te zonderen en in het gebed de Heere te zoeken. Een levende christen zoekt te leven met de Heere. "Gods verborgen omgang vinden, zielen waar zijn vrees in woont, 't heilgeheim wordt aan Zijn vrienden, naar Zijn vreeverbond getoond". Zijn we werkelijk bezig met het onderzoeken en het overdenken van het Woord van God? Dit is echt meer dan een stukje uit

Gods Woord lezen en dan weer overgaan tot de orde van de dag. Henry wijst meermalen naar Psalm 110 als het gaat om de omgang met God door middel van Zijn Woord. In Psalm 119:15a lezen we: "Ik zal Uw bevelen overdenken". Het overdenken van Gods bevelen, van Gods woorden behoort tot het dagelijkse leven van de christen. Komen wij daar aan toe? Wij kunnen onszelf gemakkelijk verontschuldigen aanpraten. We hebben het druk met ons werk, met ons gezin en familie, en andere bezigheden. We kunnen een druk bezet leven hebben, maar is dat werkelijk een verontschuldiging om het Woord van de levende God maar dicht te laten en het gebed in de binnenkamer na te laten? Zou u het werkelijk aandurven om dit argument de Heere voor te houden als u voor Hem moet verschijnen? Dan zullen we immers verantwoording hebben af te leggen hoe wij met het Woord van God, dat ons toevertrouwd is, zijn omgegaan. Er zal rekenschap gevraagd worden aan ons van de wijze waarop wij de genadetijd die God ons gegeven heeft, gebruikt hebben.

Hoe gaan wij om met het Woord dat ons elke zondag verkondigd wordt? Zoeken we de Heere in de binnenkamer voordat we naar Zijn huis gaan om het Woord te horen? Wanneer we uit de kerk gekomen zijn, hoe gaan we dan om met het Woord dat de Heere tot ons gesproken heeft? Praten wij de preek weg door over allerlei andere dingen te spreken en onze gedachten te richten op minder belangrijke zaken? Bidt na het horen van de preek vooral om de Heilige Geest, Die ons stenen hart kan veranderen in een vlees hart. Worstel met God en Zijn genade. In de prediking betuigt Hij immers dat Hij geen lust heeft in de dood van de goddeloze. In de prediking strekt de Heere Zijn handen uit naar een wederspanning en wederstrevig volk. Zo openbaart de Heere Zichzelf in de prediking. Hij verkondigt Zijn rijke genade in Christus voor schuldige en doemwaardige zondaren. Hij nodigt de zondaar om tot Christus te komen met de belofte dat wie tot Hem komt, geenszins zal worden uitgeworpen. Zoek de Heere nadat Hij u dat heeft laten horen in Zijn Woord. Houdt biddend de Heere Zijn eigen Woord voor. Dat is de nabetrachting op de zondagse prediking die Matthew Henry ons voorhoudt. De verborgen omgang met de Heere, is de omgang met Zijn Woord. Matthew wist waar hij het over had. Voordat hij zelf als predikant het Woord van God

bediende, ging hij zo om met de prediking die hij hoorde. Tussen de diensten door wilde hij zich afzonderen om wat hij gehoord had, biddend te overdenken. Hij schrijft dat deze biddende overdenking onmisbaar is, want anders zal "wat wij vers hebben ingedronken, ons snel weer kunnen ontglippen". Matthew Henry laat niet na zijn hoorders en lezers voor te houden dat we de genadetijd toch zouden gebruiken om de Heere te zoeken in Zijn Woord en aan te roepen in het gebed. Het gaat om de zaligheid van onze zielen. Wat is er belangrijker op deze aarde dan het kennen van de Heere? Alleen in het kennen van God en Jezus Christus, Die Hij gezonden heeft, ligt het eeuwige leven voor een zondaar. Als dat nu het allervoornaamste is voor een mens, moet hij dan niet alle andere dingen daaraan dienstbaar maken en de tijd vrij maken voor het zoeken van de Heere? Laten we op dit punt onszelf maar onderzoeken. We zijn vaak heel druk, maar kunnen heel veel dingen ook niet wachten tot later om eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid te zoeken? Matthew Henry klaagt soms over bezoek dat Hij ontvangen heeft omdat dit bezoek hem afhield van de verborgen omgang met de Heere. Soms wil hij zelfs geen mensen voor een gezelligheidsbezoek ontvangen, omdat de verborgen omgang met de Heere voor gaat. Laten we eerlijk naar onszelf kijken. Zeggen wij wel eens wat af, om eerst de Heere te zoeken? Houden we ook een paar uur vrij om die speciaal te besteden voor de afzondering van alle dingen en mensen om ons heen? Zijn we in dit opzicht niet veel te gemakzuchtig? Matthew Henry wijst in zijn preken er op dat we ernst moeten maken met de middelen die de Heere aanwijst. Het Woord en het gebed zijn middelen waardoor het de Heere behaagt zich aan zondaren te openbaren. Het zijn de middelen die de Heilige Geest wil gebruiken. De Heilige Geest gebruikt het Woord en het gebed om de ontmoeting en de omgang tussen Heere en een zondaar tot stand te brengen en in stand te houden. Tegelijk moeten wij eveneens goed beseffen dat wij de omgang met de Heere zelf niet tot stand kunnen brengen door de veelheid van ons bijbellezen en bidden. Het is niet de bedoeling van Henry om mensen aan te zetten tot werkheiligheid. Dat is een verkeerde conclusie. Wij kunnen ons op deze manier niet aangenaam maken bij God. Alleen de gerechtigheid van de

Heere Jezus kan ons zaligmaken. Maar de Heere wijst ons de weg aan hoe wij nu leren om alleen op die gerechtigheid van Christus te vertrouwen. Wij zijn diep afhankelijk van de Heilige Geest. Het zoeken van de Heere in het Woord en door het gebed kan niet zonder het voortdurend gebed om de Heilige Geest. Het is de Heilige Geest die ons plaatst voor de levende God en ons doet beven voor Zijn heiligheid en ons laat zien dat we in onszelf voor God niet kunnen bestaan. De Heilige Geest werkt verootmoediging voor God. De Heilige Geest werkt het geloof dat ziet op de volkomen gerechtigheid van de Heere Jezus, zodat ik voor God rechtvaardig ben in Hem. Maar de Heilige Geest werkt middelmatig. In de weg van de genademiddelen brengt de Heilige Geest die verborgen omgang met de Heere tot stand. Hij gebruikt het Woord om mij door het geloof te doen delen in Christus' gerechtigheid. Hij gebruikt het Evangelie van de gekruisigde Christus om mij de kracht van Zijn bloed te doen ervaren in mijn verbroken en verslagen hart. Wie de Heere vindt en Christus als Borg mag kennen, zal zich nooit kunnen beroemen op zijn inspanningen om de Heere te zoeken. De Heilige Geest leert ons af om ook maar enige grond in onszelf te zoeken. Alleen de roem in God blijft over, omdat Hij mij deed zoeken en mij getrokken heeft. Matthew Henry laat niet na om telkens te wijzen op het werk van Gods Geest. Hij is het geheim van alle geestelijk leven. Hij is de Bron uit Wie het leven en de levende omgang met God komt. Hij brengt de gemeenschap tussen God en een zondig mens tot stand in het bloed en de gerechtigheid van Jezus Christus. Niettemin wijst hij op onze verantwoordelijkheid om de Heere te zoeken en tot de Heere te bidden. Henry wekt er telkens toe op in zijn geschriften omdat hij weet dat de mens van nature geen lust heeft om de Heere te zoeken en aan het welzijn van zijn eigen ziel voorbij gaat. Wij moeten opgewekt worden om de Heere te zoeken, omdat wij dat niet vanuit onszelf doen. Zo erg is onze verlorenheid. Tegelijk is Gods zoekende zondaarsliefde zo groot dat Hij zulke mensen opwekt: "Zoekt Mij en leeft". In Zijn oneindige goedertierenheid en lankmoedigheid roept Hij tot ons: "Ik heb tot het zaad van Jakob niet gezegd: Zoekt mij tevergeefs".

Ds. H. Polinder

Driebergen - Middelharnis

In de avonddienst op zondag 7 juli j.l. nam ds. P. Den Butter afscheid van de gemeente Driebergen, die hij 5.1/2 jaar heeft mogen dienen. Het laatste Bijbelboek ging open op de laatste bladzijde. De tekst voor de prediking was het laatste vers: "De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen". Het ging in deze dienst om de Woordverkondiging! Met nadruk werd er op gewezen dat met deze afscheidsdienst het Woord niet voortaan gesloten zou blijven, al zou dat in de toekomst door andere dienaren verkondigd worden.

Het afscheid was iets 'bijkomstigs'. Dat was de wens van ds. Den Butter, en die er waren kunnen beamen dat het zo was. Al wil dit alles niet zeggen dat er niet bepaalde emoties juist in zo'n dienst zijn. Er werden banden verbroken, en dat doet pijn. Ingegaan werd op het onbegrijpelijk wonder dat God van eeuwigheid genadig is! Het is de genade GODS. Dat er sprake is van de genade van de Heere Jezus Christus in deze tekst wil niet zeggen dat Hij genade moest verdienen, God genadig gezind moest stemmen. Maar door Zijn werk wordt genade 'doortocht' verleend! Wat genade is werd toegelicht aan de hand van 2 Kor. 8 : 9 "Want gij weet de genade van onze Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil arm geworden is, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede rijk zoudt worden". De manifestatie van de genade Gods! Aan? Voor wie? "Zij met u ALLEN". En toch.... Juist bij dit woord voltrekt zich een scheiding binnen de gemeente! Dat is de eeuwigheidsernst in iedere verkondiging. Er zijn er, die de genade Gods niet nodig hebben, omdat ze nooit gezien hebben dat de toorn Gods buiten Christus op hen rust. Maar hoe welmenend, hoe aandringend mag deze genade verkondigd worden, zelfs aan de grootste der zondaren, aan de meest hopeloze. En zo werd in deze verkondiging iets geproefd van de liefde om zielen te winnen voor Christus. De hartelijke gunning van deze genade voor werkelijk allen. Ook werd heel praktisch ingegaan op de betekenis van deze genade in het leven van Gods kinderen: genade m.b.t. de inwonende zonde, het strijden tegen de zonde, genade om het kruis te dragen, de doorn in het vlees, om achter de

Heere aan te mogen komen ook als er dingen onopgelost blijven in ons leven. Om zo in te leven wat het is: "Mijn genade is u genoeg"! Genade ook met het oog op de toekomst. Na de dienst volgden een tweetal toespraken. Allereerst namens de classis en als consulent door ondergetekende. Daarna sprak ouderling Prins tot decheidende predikant en zijn vrouw, alsmede tot de gemeente. Ds. P. Den Butter eindigde met een woord van dank aan de gemeente, met een appèl op de jongeren, met een hartelijk woord aan allen. Bovenal met dankbaarheid jegens God, die zegen gaf, rust in de gemeente gaf en zondaren tot Zich trok. "Want deze God is onze God"! Met deze psalm werden de toespraken besloten. Het was goed om in Driebergen te zijn.

Ds. M.J. Kater, Zeist.

Dag over Gemeente Contacten Oost-Europa

Deputaten Hulpverlening van de Chr. Geref. Kerken hebben een enquête gehouden over gemeentecontacten met gemeenten in Oost-Europa.

Uit de enquête die in 1994 gehouden werd, kwam onder andere dat de helft van de gemeenten die de enquête invulden, op de een of andere wijze contact hadden met Oost-Europa. Er werden 33 contacten met Roemenie en 17 met Hongarije genoemd. Verder zijn er relaties met de Oekraïne, Bulgarije en Tsjechie.

Er is veel behoefte aan toerusting, uitwisseling en informatie.

Dat is de reden dat deputaten Hulpverlening een dag organiseren waarop toerusting, informatie en uitwisseling centraal staan.

Op zaterdag 2 november 1996 hopen we van 10.00 - 14.00 uur diakenen, leden van werkgroepen en belangstellenden te ontmoeten in de Bethelkerk te Veenendaal. Reserveert u deze dag alvast.

Tenslotte kunt u folders voor deze dag bestellen.

*Deputaten Hulpverlening,
Postbus 453,
3900 AL Veenendaal
tel. 0318 - 522827*

Ontmoetingsdag "jonge" weduwen en weduwenaars

Op D.V. zaterdag 12 oktober 1996 wordt in de Chr. Ger. Kerk "De Fontein" te Bunschoten een ontmoetingsdag georganiseerd voor "jonge" weduwen en weduwenaars. De dag zal worden geleid door drs. I.A. Kole. 's Ochtends zijn er inleidingen door Ds. J. Westerink en Mw. J.E. Schouwstra, 's middags zal worden nagedacht in workshops over de problemen waarmee iemand als "jonge" weduwe/weduwenaar in het dagelijks leven wordt geconfronteerd. De dag begint om 10.30 uur. Rond 16.00 uur wordt de dag gesloten. Er is kinderopvang aanwezig. Voor informatie of voor opgave kunt u zich wenden tot:

*De Nederlandse Patiënten Vereniging
(NPV) tel. (0318) 52 48 18*

Stichting Gehandicaptenzorg van de Gereformeerde Gemeenten

De Stichting Gehandicaptenzorg van de Gereformeerde Gemeenten (SGGG) is overgegaan tot de benoeming van een algemeen directeur in haar organisatie. D.V. per 1 september a.s. zal de heer J. Hoekman deze functie gaan vervullen.

De heer Hoekman is 46 jaar, gehuwd en vader van vijf kinderen. Hij woont in 's Gravenpolder en is belijdend lid van de Gereformeerde Gemeente aldaar. De heer Hoekman heeft een bedrijfseconomische achtergrond en hij beschikt over veel bestuurservaring op een breed terrein.

Voor de SGGG betekent het aanstellen van een directeur een vernieuwing in de organisatiestructuur. De Stichting exploiteert en beheert een aantal gezinsvervangende tehuizen (Moerkapelle, Capelle a/d IJssel, 's Gravenpolder en Barneveld), een internaat (Bodegraven), dagactiviteitencentra (Bodegraven en Tricht) en een Loogerhuis (Barneveld).

De hoofden van deze voorzieningen gaan met de directeur een managementteam vormen. De directeur is de verantwoordelijke functionaris onder het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Be-

stuur gaat een aantal bevoegdheden delegeren aan de algemeen directeur, waarmee er een overgang gemaakt wordt van een beleidsvormend naar een beleidsbepalend bestuur. De bereikbaarheid van de heer Hoekman vanaf 1 september zal vooralsnog zijn via het Centraal Bureau in Goes. Telefoonnummer 0113 -212020.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg. Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

**Bemiddeling Kraam-
en Gezinszorg Meijer**

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

Stichting Bureau Kraam- en Gezinshulp

Wij hebben onze geheel nieuwe informatie-brochure voor u klaar liggen, even een telefoontje en deze wordt u toegezonden!

Wilt u kwaliteit en is er geen TV in het gezin, vraag dan hulp bij de BKG

0318 - 52 77 99

Graag tijdig bellen!

- Wij verzorgen begrafenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begrafenisfonds men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begraafnisverzorging Vos

Het Drie 32
3888 KE Uddel
Telefoon 0577-401689

Stichting

Ontmoeting

D.V. zaterdag 31 augustus
en 7 september a.s. van 9.30 tot 18.00 uur

Open Dagen

Een dagje uit voor jong en oud!

Alles weten
over hulp
aan ex-gedetineerden,
dak- en thuislozen?

Woon-werkcentrum
Heerderweg 49 in Epe

'Ontmoeting'
maakt het mogelijk.
Kom ook!

*Plaats uw familieberichten
in*

Bewaar het Pand

GBS

**Bijbels in
Statenvertaling**

Heidelbergse Catechismus met uitge- schreven bijbelteksten

Unieke uitgave van de Heidelbergse Catechismus met eraanstaande bijbehorende bijbelteksten. De tekst van de vragen en antwoorden is in losse zinsdelen ingedeeld, waardoor kinderen (en ouderen) de Catechismus veel gemakkelijker kunnen leren.

Het boekje is uitgevoerd in een handzaam formaat (12,5 x 18,5 cm). Omslag in twee kleuren. Het aantal pagina's is 240.

De prijs is slechts **f 9,75**
(bestellingen boven f 15,- portvrij)

Ook verkrijgbaar in de boekhandel.

Gereformeerde Bijbelstichting

Postbus 168, 4140 AD Leerdam, tel.: (0345) 61 01 55